

Els infants prodigi

Feliu Elias (Joan Sacs)

Publicat a Mirador el 2 de juny de 1932.

Recordeu els vells òmnibus parisencs, de tracció animal, aquelles enormes atronadores baluernes arrossegades per quatre colossals cavallots el Poitou, quatre bestiasses fornides, esferoidals i monumentals com quatre hipèrboles de la fúria domesticada? El *Madeleine-Bastille*, sobretot, era imposant. Amb els seus trenta o quaranta imperials atapeïts de parisencs, curulls, sobreeixint de parisencs i de parisenques, trotava terrabastalladorament pel damunt dels empedrats grossos i desiguals. Al cim dels munts de passatgers tronava, més gran i gros, cofat amb barret de planxa de ferro pintat al vernís i decorat amb una coqueta cinta de llautó polit, l'auriga ros i vermell. El boulevard no era prou per a l'òmnibus: li calien les voreres i les rengleres de cases a banda i banda, les quals eren aterrades cada vegada que passava el bufarut.

No sé ben bé si fou Anatole France que escriví un bell epigrama sobre l'òmnibus *Madeleine-Bastille*, epigrama que venia a dir això:

Ja s'acosta la quadriga irresistible que ho trontolla tot. Al peu de la vorera una nena (petita, petita !) aixeca el seu paraigüet al pas dels quatre monstres i aquests s'aturen de sobte perquè la nena pugui pujar a la baluerna.

Així se'ns apareix la petita, petita pianista Alícia de Larrocha davant del piano de cua, enorme i greu com un transatlàntic. Alícia no porta paraigües per a dominar monstres, sinó unes manetes madures, nues i desossades per acaronar titans: els clàssics de la música de cambra. Les manones d'Alícia van i vénen damunt del teclat, els braços s'hi encreuen com serpetes blanc-rosades, tan suaument, tan segurament com si se les rentés en la bromera musical. Suavitat, manyagueria, netedat... i, tan dolçament evocats per l'encanteri, reneixen els perfums de Couperin, Mozart, Bach, Beethoven, Chopin... És la màgia de l'aposició de les mans. —La paradoxa que resulta de la grandesa dels esperits evocats i de la petitesa de la mistagoga arriba a fer riure. Rieu com si ja fóssiu al cel i els àngels hi cantessin. El fet és tan sobrenatural i la manera de produir-se tan natural, que la gràcia humana que en pervé arriba a entelar la divina gràcia de l'art.— Alícia en el país de meravelles!...

Alícia té només set anys, però a quatre anys ja tecljava així com un cos gran i com una ànima gran. Alícia no és pas un infant prodigi dels de la pila, dels que tenen la gràcia aparental, tota mecànica. No: Alícia és un infant prodigi de molta qualitat. Posseeix una entenimentació dels mestres de la música clàssica, un gust i un sentiment que no són concebibles en una nena de set anys, desproveïda de l'experiència requerida per a la interpretació dels clàssics. És per creure que Alícia ens enganya, que té setanta i no pas set anys. Els seixanta-tres anys i la llargada de figura que compta i mesura de més i que no li sabem veure els degué amagar dintre el transatlàntic vernissat a munyeca, en aquest transatlàntic on ens embarca i d'on ens desembarca la minúscula pianista: en aquest transatlàntic Alícia embarcarà i desembarcarà fins el mestre Turina —i al pobre encara li roda el cap.

Alícia de Larrocha és una pianista prodigi, del tremp dels germans Corma, deixebles, com ella, del mestre Marshall. (Bé! mestre: no ho oblidarem fàcilment.) Alícia és un infant prodigi de la condició d'aquell Miecio que apadrinà Malats. Els infants prodigis del pianisme sembla que vagin augmentant a mida que la música mecànica va eclipsant la d'execució directa. I els pianistes madurs no per això disminueixen. Deu ésser per raó d'apoteosi: el cant del cigne del pianisme... Anys a venir, ja del tot dintre la boira de barbàrie que sembla

acostar-se a passes de tzigán, hom comentarà la nostra època com un moment de refinament, refinament malaltís de tan excessiu; els panegiristes del nou règim anarquista-llibertari diran, poc més o menys, i per a escàndol i allisonament d'aquelles xamoses promocions d'anti-intel·lectuals, si les criatures de quatre anys eren aptes a interpretar Bach i si fins una que s'anomenava Alicia Nosequè podia, a set anys, desenrotllar improvisadament damunt del teclat una frase musical qualsevol que el primer vingut volgués inopinadament proposar. I tothom conclourà: Era doncs inevitable que el Terror vingués de nou a escombrar tanta abjecció.

Els homes es miraran orgullosament al mirall, i altra vegada tornarà a semblar un prodigi l'òmnibus *Madeleine-Bastille* —i la Bastilla mateixa.

Joan Sacs